

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Liiketalouden koulutusohjelma / taloushallinto

Eveliina Saikko

YRITYKSEN KANNATTAVUUDEN ANALYSOINTI

Opinnäytetyö 2014

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Tietojenkäsittely

SAIKKO, EVELIINA

Yrityksen kannattavuuden analysointi

Opinnäytetyö

37 sivua + 3 liitesivua

Työn ohjaaja

Lehtori Marita Kankaanranta

Toimeksiantaja

Yritys X

Huhtikuu 2014

Avainsanat

kannattavuus, tunnusluvut, katetuotto

Opinnäytetyön aiheena oli suomalaisen pienteurastamon kannattavuus. Tarkoituksena oli analysoida Yritys X:n kannattavuutta ja tutkia sen taloudellista tilannetta. Kannattavuutta tarkasteltiin kannattavuuden tunnuslukujen ja katetuottolaskennan avulla. Myös maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnuslukuja tarkasteltiin hieman. Tunnusluvut laskettiin yrityksen tilinpäätöstiedoista.

Teoriaosuudessa tutustuttiin kannattavuuteen, tunnuslukuihin ja katetuottolaskentaan. Tutkimuksellisessa osuudessa laskettiin tunnusluvut ja tehtiin katetuottolaskelma vuosien 2010 - 2013 tilinpäätöksistä. Laskettuja tunnuslukuja vertailtiin toisiinsa ja annettiin ohjeistuksia.

Lopuksi voitiin päätellä yrityksen kannattavuuden olevan tyydyttävä. Tunnusluvut olivat suurimmaksi osaksi heikentyneet neljän vuoden aikana. Työssä mietittiin, mitkä asiat ovat vaikuttaneet tunnuslukuihin. Yritykselle myös annettiin joitakin keinoja kannattavuuden parantamiseksi.

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Business Management

SAIKKO, EVELIINA

Bachelor's Thesis

Supervisor

Commissioned by

April 2014

Keywords

The Company's Profitability Analysis

37 pages + 3 pages of appendices

Marita Kankaanranta, Senior Lecturer

Company X

profitability, indicators, profit margin

The subject of this thesis was the profitability of a Finnish slaughterhouse. The purpose was to analyze the profitability of Company X and to examine its economic situation. Profitability was examined by using indicators of profitability and profit margin calculations. In addition, liquidity and financial solidity indicators were examined. The indicators were calculated from the company's financial statements.

Profitability, indicators and profit margin were explored in the theory part. The indicators were calculated and the profit margin calculators were made from financial statements of the period 2010 - 2013 in the research part. The calculated indicators were compared to each other and the ratings.

Finally, it could be concluded that the company's profitability is satisfactory. The indicators had mostly weakened during the past four years. In this thesis, the reasons for weakened indicators have been pondered. Also some recommendations for improving the profitability were given to the company.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	6
2	YRITYS X:N ESITTELY	7
3	KANNATTAVUUS	7
	3.1 Absoluuttinen kannattavuus	8
	3.2 Suhteellinen kannattavuus	8
4	MAKSUVALMIUS JA VAKAVARAISUUS	9
	4.1 Yrityksen terveyskolmio	9
	4.2 Maksuvalmius	10
	4.3 Vakavaraisuus	10
5	TUNNUSLUVUT	11
	5.1 Tilinpäätöksen oikaiseminen	12
	5.2 Kannattavuuden tunnusluvut	12
	5.2.1 Liikevoittoprosentti	12
	5.2.2 Liiketulosprosentti	13
	5.2.3 Myyntikate ja myyntikateprosentti	13
	5.2.4 Käyttökate ja käyttökateprosentti	14
	5.2.5 Koko pääoman tuottoprosentti	14
	5.2.6 Sijoitetun pääoman tuottoprosentti	15
	5.2.7 Oman pääoman tuottoprosentti	15
	5.3 Maksuvalmiuden tunnusluvut	16
	5.3.1 Quick ratio	16
	5.3.2 Nettokäyttöpääomaprosentti	17
	5.3.3 Myyntisaamisten kiertoaika	17
	5.3.4 Ostovelkojen kiertoaika	17
	5.4 Vakavaraisuuden tunnusluvut	18
	5.4.1 Omavaraisuusaste	18

5.4.2	Suhteellinen velkaantuneisuus	18
5.4.3	Gearing-prosentti	19
6	KATETUOTTOLASKENTA	19
6.1	Tuotot ja kustannukset	20
6.2	Katetuottolaskennan tunnusluvut	21
6.2.1	Katetuotto	21
6.2.2	Katetuottoprosentti	21
6.2.3	Kriittinen piste	21
7	YRITYS X:N TUNNUSLUVUT	22
7.1	Tilinpäätöksen oikaiseminen	22
7.2	Kannattavuuden tunnusluvut	22
7.3	Maksuvalmiuden tunnusluvut	27
7.4	Vakavaraisuuden tunnusluvut	30
8	YRITYS X:N KATETUOTTOLASKENTA	32
9	JOHTOPÄÄTÖKSET	33
	LÄHTEET	36
	LIITTEET	
	Liite 1. Yritys X:n oikaistu tuloslaskelma	
	Liite 2. Yritys X:n oikaistu tase	

1 JOHDANTO

Jokaisen yrityksen tavoitteena on pystyä toimimaan kannattavasti. Kannattavuus on yrityksille tärkeää, sillä kannattamattoman yrityksen jatkuvuus ei ole taattu. Yrityksen kannattavuus ei kiinnosta ainoastaan sen omistajia, vaan kiinnostuneita ovat myös esimerkiksi työntekijät, tavarantoimittajat, asiakkaat ja erilaiset viranomaistahot (Niskanen & Niskanen 2004, 13).

Tämän opinnäytetyön aiheena on suomalaisen pienteurastamon kannattavuus. Toimeksiantajan toiveesta yrityksestä käytetään nimeä Yritys X. Myös haastatellun yrittäjän nimi pidetään salassa ja hänestä käytetään nimeä Yrittäjä X. Tarkoituksena on tutkia Yritys X:n kannattavuutta ja analysoida sen taloudellista tilannetta ajalla 2010 - 2013. Kannattavuutta tarkastellaan kannattavuuden ja katetuottolaskennan tunnuslukujen avulla. Myös yrityksen maksuvalmiutta ja vakavaraisuutta tarkastellaan hieman. Yritykselle siis tehdään tunnuslukuanalyysi, mutta työn pääpaino on yrityksen kannattavuudessa.

Tavoitteena on antaa toimeksiantoyritykselle tietoa sen neljän ensimmäisen toimintavuoden taloudellisesta tilanteesta. Kun analysoidaan useampaa vuotta, pystytään näkemään taloudellisen tilanteen kehityssuunta. Yritykselle ei ole aikaisemmin tehty tarkempaa tutkimusta tunnuslukujen avulla.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa perehdytään kannattavuuteen, tunnuslukuihin ja katetuottolaskentaan. Siinä tutustutaan valittuihin tunnuslukuihin ja niiden laskentatapaan. Empiriaosuudessa lasketaan yritykselle valitut tunnusluvut ja analysoidaan niiden tuloksia. Tunnuslukuja vertaillaan niille asetettuihin ohjearvoihin. Laskettuja tunnuslukuja myös vertaillaan Teurastus, lihan säilyvyyskäsittely ja lihatuotteiden valmistuksen toimialan tunnuslukujen mediaaniin. Empiriaosuudessa myös tutkitaan Yritys X:n katetuottolaskentaa.

Tutkimus perustuu Yritys X:n tilinpäätöksiin ja yrittäjän haastatteluun. Tunnusluvut on laskettu yrityksen oikaistuihin tilinpäätöstiedoista. Lisäksi opinnäytetyön lähteinä käytetään aiheeseen liittyvää kirjallisuutta ja internet-sivuja.

2 YRITYS X:N ESITTELY

Yritys X on suomalainen pienteurastamo, joka on perustettu vuonna 2009. Yritys on yritysmuodoltaan osakeyhtiö ja omistajia on kaksi. Aluksi yrityksessä oli kolme omistajaa, mutta kaksi omistajaa osti kolmannen omistajan osuuden vuoden 2014 alussa. Yhteensä yrityksessä työskentelee kuusi henkilöä. Työntekijöistä kaksi on osa-aikaisia ja neljä kokopäiväisiä. (Yrittäjä 2013.)

Yrityksen tuotantotilat ovat noin 400 neliömetrin suuriset. Yrityksen tuotantolinjat pitävät sisällään sika- ja nautalinjat, jossa kaikki nyljettävät eläimet käsitellään. Lisäksi yrityksen tuotantotiloista löytyy täysimittainen lihanleikkaamo ja pakkaamo-/lähettämötilat. Ruhoille ja leikatulle lihalle on kylmävarastot. (Yrittäjä 2013.)

Yritys X:n palveluihin kuuluu teurastus, nahkojen suolaukset ja lihanleikkaus, joka tehdään asiakkaan toiveiden mukaan. Teurastettaviksi otettavia eläimiä ovat siat, naudat, lampaat, hevoset sekä tarhattu ja luonnonvarainen riista. Yritys ostaa sisään sikoja, nautoja ja hevosia teuraaksi. (Yrittäjä 2013.)

3 KANNATTAVUUS

Kannattavuus on yrityksen taloudellisen menestymisen keskeisin osatekijä (Laitinen 1989, 215). Se voidaan jakaa absoluuttiseen ja suhteelliseen kannattavuuteen. Jokaisen yrityksen tavoitteena on toimia kannattavasti ja tuottaa voittoa. Kannattavuus on yrityksille tärkeää, koska ilman kannattavuutta yritys ei selviydy pitkällä aikavälillä. Yrityksen toiminnan kannattavuuteen vaikuttaa tuottojen ja kustannusten määrä. Tuottojen tulee olla suuremmat kuin kustannusten, jotta toiminta on kannattavaa. Tuotot syntyvät yrityksen toiminnasta. Tällöin otetut lainat eivät siis kasvata yrityksen tuottoja. (Tomperi 2004, 8; Hofstrand 2013.)

Yritykselle on välttämätöntä saavuttaa ja ylläpitää tietty kannattavuustaso, jotta sen toiminnan jatkuvuus olisi turvattu. Toimitusjohtaja rakentaa kannattavuuden avulla yrityksen tulevaisuutta, joten hänen on ensin selvitettävä ja ymmärrettävä yrityksensä kannattavuus (Vilkkumaa 2010, 44). Lisäksi olisi hyvä ymmärtää, mitä yrityksen asiakkaat haluavat ja odottavat yrityksen tuotteilta ja palvelulta, jotta saavutettaisiin taloudellista menestystä ja kannattavuutta (Tennent 2008, 117). Yrityksen johdolla on vastuu yrityksen toiminnan kannattavuusvaatimuksen täyttämisestä. Johdolle tärkeitä

tehtäviä ovat kannattavuuden suunnittelu ja valvonta. (Kinnunen, Leppiniemi, Martikainen & Virtanen 2000, 245 - 246.)

3.1 Absoluuttinen kannattavuus

Yrityksen absoluuttisella kannattavuudella tarkoitetaan tuottojen ja kustannusten erotusta. Esimerkiksi liikevoitolla tai nettotuloksella voidaan mitata yrityksen absoluuttista kannattavuutta (Niskanen & Niskanen 2004, 112). Yrityksen tuottaman voiton suuruudella on perinteisesti mitattu sen kannattavuutta. Voittoa saadaan, kun yrityksen toiminnan tuottojen ja kustannusten välinen erotus on positiivinen. Jos yrityksen kulut ovat tuottoja suuremmat, se tuottaa tappiota. (Alhola & Lauslahti 2009, 50.)

$$\text{Voitto} = \text{tuotot} - \text{kustannukset}$$

Tuottamalla voittoa yritys saa kasvatettua kassavarojaan. Voittoa täytyy kuitenkin tuottaa pitkällä aikavälillä, koska lyhyellä aikavälillä voitto ei välttämättä kasvata yrityksen kassavaroja. Voitto ja rahat ovat yritykselle hyvin tärkeä elinehto. (Gillespie, Lewis & Hamilton 2004, 326 - 327.)

Käytännössä pelkästään laskemalla yrityksen absoluuttinen kannattavuus eli voitto ei riitä mittaamaan kannattavuutta. Voiton lisäksi tulee huomioida sen tuottamiseen uhrettujen panostusten määrä. Tällöin pystytään kiinnittämään huomiota siihen, millaisilla panostuksilla tulos on saatu tehtyä. Tulosta täytyy verrata myös uhrauksiin. (Alhola & Lauslahti 2009, 50.)

3.2 Suhteellinen kannattavuus

Suhteellisia kannattavuusmittareita ovat tilinpäätöksen tunnusluvut. Niissä absoluuttinen kannattavuus jaetaan jollakin suhteuttavalla tilinpäätöserällä. (Niskanen & Niskanen 2004, 112.)

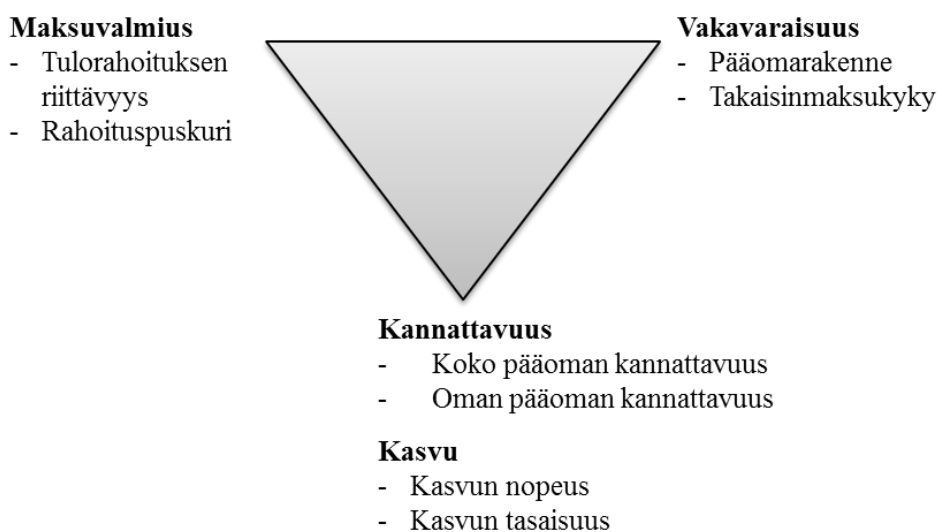
Suhteellista kannattavuutta voi esimerkiksi kuvata sijoitetun pääoman tuottoasteella. Yrityksen kannattavuuden tarkoituksena on saada se koko ajan tuottamaan enemmän sijoitetulle pääomalle kuin mitä sen pääoman saaminen ja käyttäminen yritykselle maksaa. Suhteuttamalla voitto yritykseen sijoitettuun pääomaan voidaan arvioida sijoitetun pääoman tuottoa. (Alhola & Lauslahti 2009, 50 - 51.)

4 MAKSUVALMIUS JA VAKAVARAISUUS

4.1 Yrityksen terveyskolmio

Kannattavuus yksinään ei riitä takaamaan yrityksen menestymistä, vaikka kannattavuus on yrityksen keskeisin toimintaedellytys. Kannattavuuden lisäksi yrityksen tulee olla maksukykyinen ja vakavarainen. Nämä kaikki kolme yrityksen toimintaedellytystä ovat kiinteässä yhteydessä toisiinsa. (Alhola & Lauslahti 2009, 147.)

Kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden yhteyttä voidaan kuvata yrityksen terveyskolmion avulla, joka on esitetty kuvassa 1. Pitkällä aikavälillä kannattavuus on kaiken lähtökohta ja siksi yrityksen terveyskolmio kuvataankin yleensä kannattavuuden varaan. Erityisesti kannattavuus kuvaa katetta, joka on suoritemarkkinoilta saatua. Jatkuvasti hyvä kate vaikuttaa parantavasti maksuvalmiuteen ja vastaavasti heikko kate vaikuttaa heikentävästi maksuvalmiuteen. Jos yrityksen maksuvalmius on huono, se vaikuttaa heikentävästi pääomarakenteeseen. Tämän takia esimerkiksi lyhykestoinenkin toiminta joudutaan rahoittamaan lainarahalla ja tämä vaikuttaa negatiivisesti yrityksen vakavaraisuuteen. Jälleen palataan kannattavuuteen, sillä lainaa ottaessa joudutaan maksamaan korkoja. Kun korkokustannukset jatkuvasti kasvavat, se vaikuttaa heikentävästi kannattavuuteen. Yrityksen huono kannattavuus siis heikentää sen maksuvalmiutta ja huono maksuvalmius taas heikentää yrityksen vakavaraisuutta. (Alhola & Lauslahti 2009, 148.)

Kuva 1. Yrityksen terveyskolmio (Alhola & Lauslahti 2009, 148)

Yrityksen terveystriangeliossa kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden lisäksi on otettu huomioon kasvu. Yrityksen kasvulla voi olla suuri vaikutus esimerkiksi maksuvalmiuteen. Tämä johtuu siitä, että kasvaakseen yritys voi tarvita suuria rahavaroja. Harvat yritykset pystyvät rahoittamaan kasvuaan positiivisella tulorahoituksella. (Alhola & Lauslahti 2009, 148.)

4.2 Maksuvalmius

Yrityksen maksuvalmius eli likviditeetti tarkoittaa sitä, kuinka paljon yrityksellä on nopeasti likvidoitavia varoja nopeasti erääntyvien maksujen kattamiseksi. Maksuvalmiilla yrityksellä tällaisia varoja tulee olla vähintään yhtä paljon kuin erääntyviä maksuja on. (Alhola & Lauslahti 2009, 149.)

Yrityksen maksuvalmius voidaan jakaa dynaamiseen ja staattiseen maksuvalmiuteen. Kun yritys saa juoksevien menojensa kattamiseksi riittävästi tulorahoitusta juoksevista toiminnastaan, kutsutaan sitä dynaamiseksi maksuvalmiudeksi. Periaatteessa se siis kuvaa tulorahoituksen riittävyttä. Yrityksen tuloslaskelma kuvaa yleensä sen dynaamisuutta. Dynaamisen maksuvalmiuden avulla mitataan, kuinka yrityksen tulorahoitus riittää lyhytvaikutteisten menojen ja korkojen maksamiseen. Tässä lyhytvaikutteisiin menoihin mukaan luetaan myös verot. Staattisella maksuvalmiudella tarkoitetaan sitä, kun yrityksellä on tarpeeksi rahaa tai nopeasti likvidoitavia varoja maksujen kattamiseen. Tätä kuvaavat yleensä taseen ns. nopeat erät, joita ovat esimerkiksi rahoitusomaisuus. Staattista maksuvalmiutta voidaankin sanoa rahoituspuskuriksi. (Alhola & Lauslahti 2009, 149.)

4.3 Vakavaraisuus

Yrityksen vakavaraisuudella tarkoitetaan sitä, kuinka hyvin yritys pystyy selviytymään sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä (Tomperi 2004, 97). Se kertoo oman pääoman ja vieraan pääoman suhteen koko pääomaan. Kun vieraan pääoman rooli ei ole hallitseva, on yrityksen rahoitusrakenne terve. Maksuvalmiuden tavoin myös vakavaraisuus voidaan jakaa dynaamiseen ja staattiseen vakavaraisuuteen. Kun yritys pystyy selviytymään vieraan pääoman maksuista eli koroista ja lyhennyksistä, on kyseessä dynaaminen vakavaraisuus. Heikko takaisinmaksukyky on yrityksellä, jolla on velkoja. Tämä usein johtaa vaikeuksiin. (Alhola & Lauslahti 2009, 152 - 153.)

Yrityksen staattinen vakavaraisuus tarkoittaa, että yrityksen taseen oma pääoma on tarpeeksi suuri vieraaseen pääomaan suhteutettuna. Siispä staattisella omavaraisuudella tarkoitetaan omavaraisuutta eli oman pääoman puskuria. Yritys, jolla on vähäinen oma pääoma, on riskialtis, koska sillä ei ole enää tätä oman pääoman puskuria turvanaan. Tällöin vain yksi tappiovuosi voi olla yritykselle kohtalokas. (Alhola & Lauslahti 2009, 152.)

5 TUNNUSLUVUT

Erilaiset tunnusluvut kuvaavat yrityksen toiminnan onnistumista tiiviissä muodossa. Ne ovat yrityksen tilinpäätöksestä laskettuja mittareita, joiden avulla voidaan mitata yrityksen taloudellista suorituskykyä (Niskanen & Niskanen 2004, 110). Tavallisesti tunnusluvut jaetaan kolmeen eri ryhmään: kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnuslukuihin. (Eskola & Mäntysaari 2006, 124.)

Yritys voi käyttää tunnuslukuja johtamisessa apuna. Laskettujen tunnuslukujen arvoja voidaan esimerkiksi verrata yrityksen aikaisempien vuosien tunnuslukuihin tai oman toimialan samankokoisten yritysten lukuihin. Tunnuslukuja laskettaessa ja seurattaessa yrityksen kannattaa valita sellaiset tunnusluvut, jotka ovat yrityksen toiminnan kannalta keskeisimmät. Näitä tunnuslukuja seurataan pitkän ajan kuluessa. Yritys voi asettaa tunnusluville tavoitearvoja, ja niiden avulla pystytään täydentämään budjetin ennusteita. (Eskola & Mäntysaari 2006, 124 - 125.)

Yrityksen valitsemien tunnuslukujen tulisi olla yksinkertaisia sekä helposti ymmärrettäviä ja luotettavia. Tunnuslukujen avulla tulisi pystyä nopeasti muodostamaan kokonaiskuva yrityksen toiminnasta. Tunnuslukujen antaman tiedon tulkitseminen ja käyttäminen vaikeutuu, jos tunnuslukuja on valittu liikaa. (Eskola & Mäntysaari 2006, 124.)

Tilinpäätöksen tunnusluvut esitetään pääasiassa suhdelukumuotoisina. Tämä tarkoittaa sitä, että niissä suhteutetaan yksi tilinpäätöksen erä johonkin toiseen tilinpäätöksen erään. Näitä suhteuttavia eriä voivat olla liikevaihto ja taseen loppusumma. Tunnuslukujen esittäminen suhdelukumuotoisina mahdollistaa niiden vertailun erikokoisten yritysten ja vuosien välillä. Vertailun mahdollistamiseksi tunnuslukujen tulee täyttää niin sanottu proportionaalisuuden vaatimus. Tällöin esimerkiksi yritysten kokoerosta riip-

pumatta kannattavuutta mittaavan tunnusluvun on annettava yhtä kannattaville yrityksille samansuuruinen arvo. (Niskanen & Niskanen 2004, 111.)

5.1 Tilinpäätöksen oikaiseminen

Ennen kuin eri tunnuslukuja voidaan laskea, täytyy tehdä tilinpäätöksen oikaiseminen. Se tarkoittaa tuloslaskelman ja taseen muokkausta. Oikaiseminen täytyy tehdä, koska tilinpäätöksessä olevaan tulokseen pystytään vaikuttamaan kirjanpito- ja verotuslainsäädännön sallimissa rajoissa (Andersson, Ekström & Gabrielsson 2001, 41). Tuloslaskelman ja taseen muokkauksella on tarkoitus standardoida lähtöaineisto ja tehdä se vertailukelpoiseksi. Standardoiminen on edellytys sille, että yrityksen tilinpäätösinformaatiota voidaan vertailla sen aikaisempiin tilinpäätöksiin tai muiden yritysten tilinpäätöksiin. (Niskanen & Niskanen 2004, 19.)

Kun tehdään tuloslaskelman oikaisut, saadaan yrityksen liiketoiminnan volyyymista ja kannattavuudesta mahdollisimman oikea ja vertailukelpoinen kuva (Yritystutkimus 2011, 17). Oikaistussa tuloslaskelmassa välitulokset poikkeavat vastaavista virallisen tuloslaskelman välituloksista. Liiketulos oikaistussa tuloslaskelmassa näyttää tuloksen yrityksen varsinaisen liiketoiminnan kustannusten jälkeen. Liiketulos on ennen rahoitustuottoja ja -kuluja sekä veroja. Seuraavana välituloksena oikaistussa tuloslaskelmassa on nettotulos, joka kertoo tuloksen ennen satunnaisia tuottoja ja satunnaisia kuluja. Niiden jälkeen saadaan tulokseksi kokonaistulos. Yritys X:n oikaistu tuloslaskelma löytyy liitteestä 1, josta voi nähdä, kuinka välitulokset muodostuvat. (Niskanen & Niskanen 2004, 61.)

Oikaistu tase ja virallisen tilinpäätöksen tase poikkeavat monella tavalla toisistaan. Esimerkiksi oikaistussa taseessa näkyy yrityksen mahdollinen leasingvastuukanta, jota ei ole virallisessa taseessa. Oikaistussa taseessa on yhdistelty monia eriä, jotka ovat esitetty erikseen virallisessa taseessa. (Niskanen & Niskanen 2004, 70.)

5.2 Kannattavuuden tunnusluvut

5.2.1 Liikevoittoprosentti

Liikevoittoprosentti saadaan jakamalla liikevoitto liikevaihdolla. Liikevoitto on ensimmäinen välitulos virallisessa tuloslaskelmassa. Se kertoo, kuinka paljon varsinaisi-

sen liiketoiminnan tuotoista on jäljellä ennen rahoituskulujen ja verojen vähentämistä. Ensisijaisesti liikevoittoprosentti soveltuu vain yksittäisen yrityksen kehityksen seuraamiseen. Jonkun verran sitä voidaan myös käyttää tietyn toimialan sisäiseen vertailuun. Liikevoittoprosenttia ei tulisi vertailla eri toimialojen välillä. (Niskanen & Niskanen 2004, 113.)

$$\text{Liikevoitto-\%} = \frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

5.2.2 Liiketulosprosentti

Oikaistun tuloslaskelman välitulos nimeltä liiketulos kertoo, kuinka paljon varsinaisen liiketoiminnan tuotoista on jäljellä ennen kuin siihen vaikuttavat rahoituserät ja verot. Liiketulos poikkeaa virallisen tuloslaskelman liikevoitosta tai -tappiosta. Tähän vaikuttavat analyysissä tehtyjen oikaisujen määrät. Vaikuttavia oikaisuja voivat olla esimerkiksi laskennallinen palkkakorjaus ja liiketoiminnan muista tuotoista ja kuluista tehdyt siirrot satunnaisiin eriin. (Yritystutkimus ry 2011, 61.)

$$\text{Liiketulos-\%} = \frac{\text{Liiketulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

Liiketulosprosentin arvioimiselle Yritystutkimus ry (2011, 62) antaa seuraavanlaiset ohjearvot:

yli 10 %	hyvä
5 - 10 %	tydyttävä
alle 5 %	heikko

5.2.3 Myyntikate ja myyntikateprosentti

Myyntikate kertoo, kuinka paljon liikevaihdosta on jäänyt katetta muuttuvaluonteisten tavaraostojen jälkeen. Myyntikate saadaan, kun liikevaihdosta vähennetään ostot oikaistuna varaston muutoksella. Myyntikateprosentin avulla voidaan selvittää suhteellinen myyntikate. Myyntikateprosentti kertoo, kuinka paljon liikevaihdosta on katetta. Oman yrityksen kehityksen seuraamisessa myyntikateprosentti on hyvä tunnusluku. (Alhola & Lauslahti 2009, 138.)

Myyntikate = liikevaihto - ostot - alkuvarasto + loppuvarasto

$$\text{Myyntikate-\%} = \frac{\text{Myyntikate}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

5.2.4 Käyttökate ja käyttökateprosentti

Virallisessa tuloslaskelmassa ei esitetä käyttökateä välituloksena, mutta oikaistusta tuloslaskelmasta se löytyy. Käyttökate saadaan, kun liiketulokseen lisätään poistot ja arvonalentumiset. Käyttökateprosentti kertoo, kuinka paljon käyttökateä on suhteessa liikevaihtoon. Sitä voidaan vertailla saman toimialan yritysten kesken. Käyttökateprosentin vertailukelpoisuutta kuitenkin heikentää se, omistaako yritys tuotantovälineensä vai onko se vuokrannut ne. (Yritystutkimus ry 2011, 60 - 61.)

Käyttökate = liiketulos + poistot ja arvonalentumiset

$$\text{Käyttökate-\%} = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

5.2.5 Koko pääoman tuotto-%

Koko pääoman tuotto-%:n avulla voidaan tarkastella kannattavuutta koko yrityksen näkökulmasta. Se mittaa, kuinka yritys pystyy tuottamaan tulosta kaikelle sen toimintaan sitoutuneelle pääomalle. (Yritystutkimus ry 2011, 64.)

Tämän kannattavuusmittarin osoittajaan tulee sellainen absoluuttista kannattavuutta kuvaava rahamääräinen suure, jossa on mukana vieraalle ja omalle pääomalle kuuluvat voitto-osuudet. Nämä tarkoittavat käytännössä nettotulosta ja rahoituskuluja. Osoittajaan voidaan Yritystutkimus ry:n mukaan sisällyttää myös tilikauden tuloverot. Tunnuksena nimittäjään taas tulee sijoittaa molemmat pääomalajit. Tällöin jakajana on periaatteessa yrityksen koko pääoma. (Niskanen & Niskanen 2004, 114.)

$$\text{Koko pääoman tuotto-\%} = \frac{\text{Nettotulos} + \text{Rahoituskulut} + \text{Verot}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

Yritystutkimus ry (2011, 64) on antanut koko pääoman tuotto prosentille seuraavanlaiset ohjearvot:

yli 10 %	hyvä
5 - 10 %	tydyttävä
alle 5 %	heikko

5.2.6 Sijoitetun pääoman tuotto prosentti

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti on yksi käytetyimmistä kannattavuuden tunnusluvuista. Se kertoo, kuinka paljon yritys tuottaa tuottoa siihen sijoitetulle korkoa tai muuta tuottoa vaativalle pääomalle. Koko pääoman tuotto prosentista sijoitetun pääoman tuotto prosentti eroaa niin, että sen laskukaavassa jakajassa on koko pääoman sijasta omistajien ja velkojien yritykseen sijoittama pääoma. Jakajana oleva sijoitettu pääoma tarkoittaa oikaistua omaa pääomaa ja sijoitettua vierasta pääomaa. Oikaistu oma pääoma lasketaan niin, että taseessa olevaan omaan pääomaan lisätään poistoero ja vapaaehtoiset varaukset ja siitä vähennetään oman pääoman oikaisut. Kaikki vieraan pääoman erät, joista maksetaan jollakin tapaa korko tai luotto, ovat sijoitettua vierasta pääomaa. (Niskanen & Niskanen 2004, 115.)

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto-\%} = \frac{\text{Nettotulos} + \text{Rahoituskulut} + \text{Verot (12 kk)}}{\text{Sijoitettu pääoma}} \times 100$$

Sijoitetun pääoman tuotto prosentille on annettu suuntaa antavia arviointikriteereitä. Niissä ei ole huomioitu yritysten riskillisyyttä koskevia eroja. (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 168.)

yli 15 %	hyvä
0 - 15 %	tydyttävä
negatiivinen	heikko

5.2.7 Oman pääoman tuotto prosentti

Yrityksen omistajan näkökulmasta laskettu tunnusluku on verojen jälkeinen oman pääoman tuotto prosentti. Se mittaa, kuinka yritys kykenee tekemään tuottoa omistajilta saaduille pääomille. Laskukaavassa nimittäjänä tulisi käyttää tilikauden alun arvoa tai tilikauden alun ja lopun keskimääräistä arvoa. Tätä tunnuslukua olisi hyvä verrata

yrityksen omistajien asettamaan tuottovaatimukseen. (Niskanen & Niskanen 2004, 116.)

$$\text{Oman pääoman tuotto-\%} = \frac{\text{Voitto}}{\text{Oma pääoma keskimäärin tilikaudella}} \times 100 \%$$

5.3 Maksuvalmiuden tunnusluvut

Maksuvalmiuden tunnuslukujen pohjana ovat taseen lyhytvaikutteiset erät. Näitä eriä voidaan kutsua yhteisnimellä käyttöpääoma tai liikepääoma. Bruttokäyttöpääoma kertoo, kuinka paljon yrityksen liiketoiminta sitoo varoja rahoitus- ja vaihto-omaisuuteen. Yrityksen vaihto-omaisuus eli erilaiset varastot ja rahoitusomaisuus kuuluvat bruttokäyttöpääomaan. Rahoitusomaisuuteen kuuluvat kassa, myyntisaatavat ja jälkimarkkinakelpoiset arvopaperit. Nettokäyttöpääoma kertoo, kuinka paljon yrityksen lyhytvaikutteisesta omaisuudesta on rahoitettu pitkäaikaisella vieraalla pääomalla tai omalla pääomalla. Nettokäyttöpääomassa bruttokäyttöpääomasta vähennetään yrityksen lyhytaikaiset velat. (Niskanen & Niskanen 2004, 117.)

5.3.1 Quick ratio

Quick ratio mittaa current ratiota lyhytaikaisemman maksuvalmiuden ja se mittaa current ratiota ankarammin yrityksen likviditeettiä. Quick ration laskukaavan osoittajasta on poistettu kokonaan varastot, koska varastot eivät ole aina kovin nopeasti realisoitavissa. (Niskanen & Niskanen 2004, 120.)

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikaiset velat}}$$

Yritystutkimus ry antaa quick ratiolle seuraavanlaiset ohjearvot (Yritystutkimus ry 2011, 71):

yli 1	hyvä
0,5 - 1	tydyttävä
alle 0,5	heikko

5.3.2 Nettokäyttöpääomaprocentti

Nettokäyttöpääomaprocentti on myös tilinpäätösanalyysissä usein käytetty likviditeetin tunnusluku. Siinä nettokäyttöpääoma suhteutetaan liikevaihtoon ja näin nettokäyttöpääomaprocentti kertoo nettokäyttöpääoman suhteen yrityksen liikevaihtoon. Nettokäyttöpääoma kertoo, kuinka paljon yrityksen käyttöpääomasta on rahoitettu omalla pääomalla ja pitkäaikaisella vieraalla pääomalla. Nettokäyttöpääomaprocentin voidaan ajatella kuvaavan yrityksen likviditeetin kehitystä suhteessa liikevaihdon kehitykseen. Tällöin tunnuslukua tulee tarkastella useamman vuoden ajalta. (Niskanen & Niskanen 2004, 121.)

$$\text{Nettokäyttöpääoma-\%} = \frac{\text{Nettokäyttöpääoma}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

5.3.3 Myyntisaamisten kiertoaika

Myyntisaamisten kiertoaika -tunnusluku kertoo, kuinka kauan yrityksellä kestää saada saamiset rahana. Yrityksen myyntitulot ovat saamia niin kauan, kunnes yritys saa ne rahana. Tunnusluku lasketaan kertomalla myyntisaamiset 365 päivällä ja jakamalla se yrityksen liikevaihdolla. (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 172.)

$$\text{Myyntisaamisten kiertoaika (pv)} = \frac{365 \times \text{Myyntisaamiset}}{\text{Liikevaihto}}$$

Myyntisaamisten kiertoaika ei anna tarkkaa kuvaa yrityksen myyntisaatavien tilasta. Tunnuslukuun liittyy melko keskeinen ongelma. Nimittäin tunnusluvun arvo muuttamiseen vaikuttaa yrityksen myynnin muuttuminen, vaikka yrityksen asiakkaiden maksukäyttäytyminen ei muuttuisi mitenkään. (Niskanen & Niskanen 2004, 124.)

5.3.4 Ostovelkojen kiertoaika

Ostovelkojen kiertoaika kuvaa sitä, kuinka pitkiä maksuaikoja yritys on saanut ostovelkoilleen tavarantoimittajiltaan (Niskanen & Niskanen 2004, 125). Ostovelkojen kiertoaajan laskukaavan osoittajassa ostovelat kerrotaan 365 päivällä. Nimittäjässä yrityksen ostoihin lisätään ulkopuoliset palvelut.

$$\text{Ostovelkojen kiertoaika (pv)} = \frac{365 \times \text{Ostovelat}}{\text{Ostot} + \text{Ulkopuoliset palvelut}}$$

5.4 Vakavaraisuuden tunnusluvut

Vakavaraisuuden tunnusluvut kuvaavat yleensä yrityksen oman ja vieraan pääoman suhdetta. Vakavaraisuuden tunnuslukujen analysointi ei välttämättä aina ole kovin yksiselitteistä. Esimerkiksi omavaraisuusasteen arviointi ei ole aina helppoa. Omavaraisuusastetta ei kannata päästää kasvamaan liian suureksi kaikissa markkinatilanteissa, koska velkaantumisesta voi olla myös etua yritykselle. (Niskanen & Niskanen 2004, 130.)

5.4.1 Omavaraisuusaste

Omavaraisuusaste lasketaan jakamalla oma pääoma taseen loppusummalla. Jakajana olevasta taseen loppusummasta vähennetään saadut ennakot, joihin liittyvä kesken-eräinen työ sisältyy yrityksen vaihto-omaisuuteen. Laskukaavassa käytetään oikaistua omaa pääomaa ja oikaistun taseen loppusummaa. (Niskanen & Niskanen 2004, 131.)

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{Saadut ennakot}} \times 100$$

Omavaraisuusasteelle voidaan antaa seuraavanlaiset ohjearvot (Yritystutkimus ry 2011, 67):

yli 40 %	hyvä
20 - 40 %	tydyttävä
alle 20 %	heikko

5.4.2 Suhteellinen velkaantuneisuus

Suhteellinen velkaantuneisuus -tunnusluvussa yrityksen velat eli vieras pääoma suhteutetaan liikevaihtoon. Tätä tunnuslukua voi vertailla eri yritysten välillä vain, jos vertailtavien yritysten toimiala on sama. Eri toimialojen yritykset tarvitsevat ja voivat saada eri suhteessa vierasta pääomaa. (Niskanen & Niskanen 2004, 132.)

$$\text{Suhteellinen velkaantuneisuus} = \frac{\text{Taseen velat} - \text{Saadut ennakot}}{\text{Liikevaihto (12 kk)}} \times 100$$

5.4.3 Gearing-prosentti

Gearing-prosentti on nykyisin paljon käytetty vakavaraisuuden tunnusluku. Laskukaavan osoittajassa on korollinen vieras pääoma. Siitä vähennetään yrityksen likvidit rahavarat eli rahat ja rahoitusarvopaperit. Nimittäjänä kaavassa on oma pääoma. Mitä suurempi gearing-prosentin arvo on, niin sitä velkaantuneempi yritys on. (Niskanen & Niskanen 2004, 133.)

$$\text{Gearing-\%} = \frac{\text{Korollinen vieras pääoma} - \text{Rahat ja rahoitusarvopaperit}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$$

6 KATETUOTTOLASKENTA

Katetuottolaskennan avulla voidaan arvioida ja hallita yrityksen kannattavuutta. Lähtökohtana katetuottolaskennassa on, että yrityksen kustannukset jaetaan muuttuviin ja kiinteisiin kustannuksiin. Katetuotolla tarkoitetaan tuottojen ja muuttuvien kustannusten erotusta. Vähentämällä katetuotosta kiinteät kustannukset saadaan selville tulos. Kaikki luvut käsitellään katetuottolaskelmassa arvonnäköverottomina. (Alhola & Lauslahti 2009, 66.)

Tuotot
 - Muuttuvat kustannukset
 = Katetuotto
 - Kiinteät kustannukset
 = Tulos

Katetuottolaskenta sopii erityisen hyvin lyhyen aikavälin kannattavuuden tarkasteluun. Sillä lyhyellä aikavälillä voidaan olettaa muuttuvien kustannusten pysyvän joko yksikköä kohti samansuuruisina, vaikka valmistuksen tai myynnin määrä hieman vaihtelisikin kuukausittain. Siispä jokaisen valmistetun ja myydyin tuotteen oletetaan aiheuttavan samansuuruiset muuttuvat kustannukset kappalemäärästä riippumatta. Myös kiinteiden kustannusten voidaan olettaa pysyvän samoina, vaikka toimintasteessa tapahtuisikin muutoksia. (Tomperi 2004, 22.)

Katetuottolaskennassa yksittäisen myydyn tuotteen antaman tuoton ei tarvitse kattaa kaikkia kiinteitä kustannuksia. Muuttuvat kustannukset täytyy kuitenkin aina kattaa. Tämän takia vain muuttuvat kustannukset kohdistetaan yrityksen yksittäisille suoritteille ja kiinteät kustannukset taas käsitellään yhtenäisenä eränä koko yrityksen tasolla. Katetuotolla on pystyttävä kattamaan kiinteät kustannukset ja tulos. (Eskola & Mäntysaari 2006, 21.)

6.1 Tuotot ja kustannukset

Yrityksen liiketoiminnan tarkoituksena on tuottaa asiakkaiden tarpeita vastaavia suoritteita ja näin tyydyttää asiakkaiden tarpeet (Alhola & Lauslahti 2009, 52). Varsinaisesta toiminnasta saadut tuotot syntyvät suoritteiden myynnistä. Näitä suoritteita ovat erilaiset tavarat ja palvelut. Kun lasketaan yhteen eri suoritteista saadut tuotot, saadaan yrityksen kokonaistuotot. (Stenbacka, Mäkinen & Söderström 2003, 25.)

Yritys voi saada muitakin tuottoja kuin yrityksen varsinaisesta toiminnasta saadut tuotot. Näitä muita tuottoja ovat liiketoiminnan muut tuotot, rahoitustuotot ja satunnaiset tuotot. Liiketoiminnan muita tuottoja voivat olla esimerkiksi vuokratuotot. Yrityksen saamat korot ja osingot ovat rahoitustuottoja. Satunnaisia tuottoja ovat taas sellaiset tuotot, jotka syntyvät yrityksen varsinaisen liiketoiminnan ulkopuolella ja ovat kertaluonteisia tuottoja. Kun arvioidaan yrityksen varsinaisen liiketoiminnan kannattavuutta, ei oteta huomioon liiketoiminnan muita tuottoja, rahoitustuottoja ja satunnaisia tuottoja. (Stenbacka, Mäkinen & Söderström 2003, 25.)

Yritykselle syntyy kustannuksia eri tuotannontekijöiden käyttämisestä. Näitä joudutaan käyttämään, jotta saadaan tehtyä suoritteita. Tuotannontekijöiden käyttämisestä aiheutuvia kustannuksia ovat raaka-aineista syntyvät ainekustannukset, henkilökustannukset palkoista ja pääomakustannukset lainojen koroista. Muita yrityksen kustannuksia ovat esimerkiksi vuokra-, sähkö- ja puhelinkustannukset. Laskemalla yhteen eri tuotannontekijöiden kustannukset saadaan yrityksen kokonaiskustannukset. (Stenbacka, Mäkinen & Söderström 2003, 26.)

Yrityksen kustannukset voidaan jakaa muuttuviin ja kiinteisiin kustannuksiin. Muuttuvat kustannukset muuttuvat sen mukaan, kuinka paljon jotakin tuotetta tai palvelua tuotetaan. Muuttuvia kustannuksia voivat olla esimerkiksi raaka-ainekustannukset, tuotteiden valmistukseen liittyvät palkkakustannukset ja muut kustannukset, jotka ai-

heutuvat suoraan valmistuksen määrästä. Kiinteät kustannukset taas ovat olemassa riippumatta tuotanto- tai myyntimäärien suuruudesta. Ne siis pysyvät samana tuotantomäärästä riippumatta. Kiinteitä kustannuksia ovat esimerkiksi johdon ja hallinnon palkat, vuokrat, korot, poistot, vakuutusmaksut, puhelinmaksut ja markkinointikulut. (Stenbacka, Mäkinen & Söderström 2003, 27 - 30.)

6.2 Katetuottolaskennan tunnusluvut

6.2.1 Katetuotto

Katetuotto (KT) on katetuottolaskennan tärkein tunnusluku. Katetuoton arvon tulisi olla positiivinen. Pitkällä aikavälillä negatiivinen katetuotto johtaa yrityksen toiminnan lopettamiseen kannattamattomana. (Ala-Nissilä & Sinervo 1999, 97.)

$$\text{Katetuotto} = \text{tuotot} - \text{muuttuvat kustannukset}$$

6.2.2 Katetuottoprosentti

Katetuottoprosentti (KTP) kertoo katetuoton prosentteina myyntituotoista tai koko yrityksen osalta liikevaihdosta. Se ilmaisee, mikä osa yksittäisen tuotteen tuotoista tai koko yrityksen tuloista riittää kiinteiden kustannusten ja voiton kattamiseen. Voidaan myös ajatella, että katetuottoprosentti ilmaisee, kuinka monta prosenttia tuotteen hinnasta jää jäljelle, kun siitä vähennetään tuotteen muuttuvat kustannukset. Yleensä korkea kateprosentti on osoitus hyvästä kannattavuudesta. (Ala-Nissilä & Sinervo 1999, 97 – 98.)

$$\text{Katetuotto-\%} = \frac{\text{Katetuotto}}{\text{Myyntituotot}} \times 100$$

6.2.3 Kriittinen piste

Kriittinen toiminta-aste on se aste, jolla yrityksen tuotot ovat yhtä suuret kuin kustannukset. Tällöin kriittinen piste (KRP) ilmaisee sen myynnin määrän, jolla tulos on nol-la (Alhola & Lauslahti 2009, 68). Kriittisestä pisteestä alkaen tuotot ylittävät kustannukset ja toiminta alkaa tuottaa voittoa. Kannattavuussuunnittelun peruslähtökohtana pidetään kriittisen pisteen tuntemista. (Ala-Nissilä & Sinervo 1999, 98 – 99.)

$$\text{Kriittinen piste} = \frac{\text{Kiinteät kustannukset}}{\text{Katetuotto prosentti}} \times 100$$

7 YRITYS X:N TUNNUSLUVUT

Seuraavaksi analysoin Yritys X:lle laskettuja tunnuslukuja. Katson miten ne ovat kehittyneet vuosien 2010 - 2013 aikana. Lisäksi vertailen niitä mittareille annettuihin ohjearvoihin. Vuosien 2010 - 2012 tunnuslukuja vertailen myös Teurastus, lihan säilyvyyskäsittely ja lihatuotteiden valmistus toimialan tunnuslukujen mediaaniarvoon. Yritys X:n toimiala on Teurastus ja lihan säilyvyyskäsittely (pl. siipikarja), mutta Finnveran tilinpäätöstilastoissa ei ollut tälle toimialalle laskettu tunnuslukuja. Yrityksen toimiala on Teurastus, lihan säilyvyyskäsittely ja lihatuotteiden valmistus toimialan tarkempi luokitus. Toimiala on siis hyvin lähellä Yritys X:n toimialaa ja tunnuslukujen mediaanit antavat suuntaa Yritys X:n toimialan mediaaneista. Vuoden 2013 tunnuslukujen tietoja ei vielä ollut julkaistu, joten niitä en saanut vertailuun mukaan.

7.1 Tilinpäätöksen oikaiseminen

Oikaisin Yritys X:n viralliset tilinpäätökset ennen kuin aloin laskemaan tunnuslukuja. Tuloslaskelmassa ei tarvinnut tehdä kuin muutama oikaisu. Pääosin tuloslaskelman standardointi vaati vain erien uudelleenjärjestelyä. Oikaisin tuloslaskelmassa henkilöstökuluja, joihin oli virallisessa tuloslaskelmassa laitettu erä vapaaehtoisia henkilösivukuluja. Siirsin tuon erän oikaistussa tuloslaskelmassa kohtaan liiketoiminnan muut kulut. Oikaisin myös tuloveroista jäännösveron erän ja siirsin sen satunnaisiin kuluihin. Vuonna 2012 oli tullut veronpalautuksia, jonka erän siirsin oikaistussa tuloslaskelmassa satunnaisiin tuottoihin. Muita oikaisutarpeita tuloslaskelmassa ei ollut, vaan erät sai suoraan siirrettyä virallisesta tuloslaskelmasta oikaistuun tuloslaskelmaan.

Yritys X:n taseisiin ei tarvinnut tehdä minkäänlaisia oikaisuja. Taseen oikaisussa riitti joidenkin erien uudelleenjärjesteleminen. Oikaistut tilinpäätökset on esitetty liitteissä 1 ja 2.

7.2 Kannattavuuden tunnusluvut

Valitsin kannattavuuden tunnusluvuista laskettavaksi liikevoittoprosentin, liiketulosprosentin, myyntikateprosentin, käyttökateprosentin, koko pääoma tuotto prosentti, si-

joitetun pääoman tuotto-%:n ja oman pääoman tuotto-%:n. Laskettaviksi kannattavuuden tunnusluvuiksi valitsin useamman tunnusluvun, koska tarkoituksena on keskittyä Yritys X:n kannattavuuteen ja halusin ottaa kannattavuuden tunnuslukuja laajasti.

Taulukossa 1 on esitetty Yritys X:n liikevoittoprosentin kehitys. Yritys X:n liikevoittoprosentin kehityssuunta on ollut laskeva neljän vuoden aikana. Se on laskenut huomattavasti. Liikevoittoprosentti on tippunut vuodesta 2010 vuoteen 2013 n. yhdeksän prosenttiyksikköä. Kun liikevoittoprosentti laskee näin voimakkaasti, tarkoittaa se myös yrityksen toiminnallisen tehokkuuden laskeneen voimakkaasti (Vilkkumaa 2010, 67). Vuoden 2013 negatiiviseen -0,03 %:n lukuun vaikuttaa yrityksen liiketappio. Vuosina 2010 – 2012 Yritys X on saanut liikevoittoa. Yritys X:n liikevoittoon on ainakin selvästi vaikuttanut liiketoiminnan muut kulut, jotka ovat huomattavasti kasvaneet euromääräisesti. Vuonna 2010 Yritys X:n liiketoiminnan muut kulut ovat olleet 50 596 € ja vuonna 2013 ne ovat olleet 175 653 €. Liiketoiminnan muiden kulujen kasvu vaikuttaa siis heikentävästi yrityksen liikevoittoprosenttiin.

Taulukko 1. Yritys X:n liikevoittoprosentti

Liikevoitto-%			
2010	2011	2012	2013
9,9	6,3	5,4	0,0

Myös yrityksen liiketulos-% on ollut ensimmäisenä vuonna melkein 10 %, mutta sekin on tippunut tarkasteltavan neljän vuoden aikana (taulukko 2). Yritystutkimus ry:n antamiin ohjeisiin verrattaessa kolmena ensimmäisenä vuotena liiketulos-% on tyydyttävä. Vuonna 2010 luku on jo lähellä arvoa hyvä. Vuoden 2013 liiketulos-% näyttää taulukossa arvoa nolla pyöristyksen takia. Parilla desimaalilla esitettynä luku on negatiivinen, -0,03 %.

Taulukko 2. Yritys X:n liiketulos-%

Liiketulos-%			
2010	2011	2012	2013
9,7	6,1	5,2	0,0

Vaikka Yritys X:n liiketulosprosentti on ollut ohjearvojen mukaan lähinnä tyydyttävä, on se kuitenkin ollut huomattavasti korkeampi kuin toimialan mediaani. Toimialan liiketulosprosentin mediaani on esitetty kuvassa 2. Mediaani on ollut ohjearvojen mukaan heikko jokaisena vuonna.

Finnveran tilinpäätöstilastot muuttujina	
Toimiala, Muuttuja, Keskiluku ja Vuosi	
	101 Teurastus, lihan säilyvyyskäsittely ja lihatuotteiden valmistus
	Liiketulos, %
	Mediaani
2010	3,9
2011	1,5
2012	1,7

Kuva 2. Toimialan liiketulosprosentin mediaani (Finnveran tilinpäätöstilastot 2014)

Yritys X:n myyntikatteen kehityssuunta on ollut nouseva (taulukko 3). Silti myyntikateprosentti on heikentynyt (taulukko 4). Ensimmäisen vuoden jälkeen se on hieman parantunut, mutta sitten alkanut heikentymään. Myyntikateprosentin heikentymiseen vaikuttaa ostojen suuri kasvu. Yrityksen myynnin kasvaessa myös sen ostot ovat kasvaneet. Ostojen kasvaminen on ollut kuitenkin suurempaa verrattaessa yrityksen liikevaihdon kasvuun. Ostot ovat kasvaneet noin neljä kertaa suuremmaksi neljän vuoden aikana. Liikevaihto on kasvanut vain noin kolminkertaiseksi. Liikevaihdon olisi pitänyt kasvaa myös nelinkertaiseksi tai enemmän, jotta myyntikateprosentti olisi parantunut.

Taulukko 3. Yritys X:n myyntikate

Myyntikate			
2010	2011	2012	2013
177 311	308 332	345 829	415 207

Taulukko 4. Yritys X:n myyntikateprosentti

Myyntikate-%			
2010	2011	2012	2013
61,9	65,5	56,3	48,6

Käyttökate on kasvanut ensin melko paljon, mutta on sitten neljantenä vuonna laskeutunut (taulukko 5). Se on silti neljantenä vuonna hieman parempi kuin ensimmäisenä vuonna. Yritys X:n käyttökateprosentti on laskenut yli puolella vuodesta 2010 vuoteen 2013 (taulukko 6). Liikevaihdon lisäksi yrityksen liiketoiminnan muut tuotot ovat kasvaneet joka vuosi. Tämä ei ole silti saanut käyttökateprosenttia nousemaan. Käyttökateprosenttiin vaikuttaa heikentävästi henkilöstökulujen suuri kasvu. Laskusta huolimatta se on ollut paljon korkeampi kuin toimialan mediaani kolmena ensimmäisenä vuonna. Toimialan käyttökateprosentin mediaani on esitetty kuvassa 3.

Taulukko 5. Yritys X:n käyttökate

Käyttökate			
2010	2011	2012	2013
56 399	70 575	102 084	60 995

Taulukko 6. Yritys X:n käyttökateprosentti

Käyttökate-%			
2010	2011	2012	2013
19,3	14,6	15,9	6,8

Finnveran tilinpäätöstilastot muuttujina Toimiala, Muuttuja, Keskiluku ja Vuosi	
	101 Teurastus, lihan säilyvyyskäsittely ja lihatuotteiden valmistus
	Käyttökate, %
	Mediaani
2010	5,8
2011	4,2
2012	5,7

Kuva 3. Toimialan käyttökateprosentin mediaani (Finnveran tilinpäätöstilastot 2014)

Koko pääoman tuottoprosentti on kasvanut melko tasaisesti vuodesta 2010 vuoteen 2012 (taulukko 7). Kuitenkin neljantenä vuonna se on laskenut huomattavasti ja luvusta on tullut negatiivinen, $-0,02\%$.

Taulukko 7. Yritys X:n koko pääoman tuotto-%

Koko pääoman tuotto-%			
2010	2011	2012	2013
3,6	3,8	4,3	0,0

Vuosina 2010 ja 2011 Yritys X:n koko pääoman tuotto-% on ollut huomattavasti pienempi kuin toimialan mediaani, joka on esitetty kuvassa 4. Vuonna 2012 yritys on saanut toimialan mediaania paremman arvon.

Finnveran tilinpäätöstilastot muuttujina	
Toimiala, Muuttuja, Keskiluku ja Vuosi	
	101 Teurastus, lihan säilyvyyskäsittely ja lihatuotteiden valmistus
	Kokonaispääoman tuotto-%
	Mediaani
2010	8,8
2011	4,8
2012	3,9

Kuva 4. Toimialan koko pääoman tuotto-%n mediaani (Finnveran tilinpäätöstilastot 2014)

Yritys X:n sijoitetun pääoman tuotto-% on esitetty taulukossa 8. Yritys X on ottanut pääomalainaa 2011 – 2012 tilikauden aikana ja tämä näkyy yrityksen omassa pääomassa. Otettu pääomalaina vaikuttaa yrityksen vuoden 2012 sijoitetun pääoman tuotto-%:n ja saa sen kasvamaan. Sijoitetun pääoman tuotto-% on korkeimmillaan vuonna 2012, ja alimmillaan se on vuonna 2013, jolloin se on ollut -0,04 %. Yrityksen sijoitetun pääoman tuotto-% on ollut tyydyttävä kolmena ensimmäisenä vuonna ja neljäntenä vuonna heikko, kun sitä verrataan annettuihin ohjeisiin. Aluksi tunnusluvun kehityssuunta on ollut nouseva, mutta kuitenkin kolmannen vuoden jälkeen se on huonontunut.

Taulukko 8. Yritys X:n sijoitetun pääoman tuotto-%

Sijoitetun pääoman tuotto-%			
2010	2011	2012	2013
4,4	4,8	5,5	0,0

Vuosina 2010 ja 2011 Yritys X:n sijoitetun pääoman tuotto-% on ollut huomattavasti heikompi kuin toimialan mediaani, joka on esitetty kuvassa 5. Koko pääoman tuotto-%:n tavoin vuonna 2012 se on kuitenkin ollut toimialan mediaania hieman parempi.

Finnveran tilinpäätöstilastot muuttujina Toimiala, Muuttuja, Keskiluku ja Vuosi	
	101 Teurastus, lihan säilyvyyskäsittely ja lihatuotteiden valmistus
	Sijoitetun pääoman tuotto-%
	Mediaani
2010	12,4
2011	9,3
2012	5,0

Kuva 5. Toimialan sijoitetun pääoman tuotto-%:n mediaani (Finnveran tilinpäätöstilastot 2014)

Oman pääoman tuotto-% on ollut erittäin vaihtelevainen tarkasteltavina vuosina (taulukko 9). Ainoastaan vuonna 2013 se on ollut negatiivinen. Tämä johtuu siitä, että silloin yrityksen tilikauden tulos on ollut tappiollinen. Kolmena edeltävänä vuonna yritys on tuottanut voittoa.

Taulukko 9. Yritys X:n oman pääoman tuotto-%

Oman pääoman tuotto-%			
2010	2011	2012	2013
15,2	4,4	16,4	-7,0

7.3 Maksuvalmiuden tunnusluvut

Maksuvalmiuden tunnusluvuista valitsin laskettavaksi quick ration, nettokäyttöpääomaprocentin, myyntisaamisten kiertoaajan ja ostovelkojen kiertoaajan. Varastojen kiertoaikaa ja kiertonopeutta ei tarvitse laskea, koska yrityksellä ei ole varastoja. Puuttuvan vaihto-omaisuuden takia yritykselle ei myöskään kannata laskea current ratiota. Koska Yritys X:llä ei ole vaihto-omaisuutta, current ratio ja quick ratio antavat saman arvon.

Taulukossa 10 on esitetty Yritys X:n quick ratio. Kahtena ensimmäisenä tarkasteltavana vuonna Yritys X:n quick ratio on heikko Yritystutkimus ry:n antamien ohjearvojen mukaan. Kolmantena ja neljäntenä vuonna se nousee tyydyttävän rajan yli. Yritys X:n quick ratio on vain hieman pienempi kuin toimialan mediaani kaikkina vuosina. Toimialan mediaani on esitetty kuvassa 6.

Taulukko 10. Yritys X:n quick ratio

Quick ratio			
2010	2011	2012	2013
0,3	0,4	0,6	0,5

Finnveran tilinpäätöstilastot muuttujina Toimiala, Muuttuja, Keskiluku ja Vuosi	
	101 Teurastus, lihan säilyvyyskäsittely ja lihatuotteiden valmistus
	Quick ratio
	Mediaani
2010	0,7
2011	0,8
2012	0,7

Kuva 6. Toimialan quick ration mediaani (Finnveran tilinpäätöstilastot)

Nettokäyttöpääomaprocentti on noussut hieman vuodesta 2010 vuoteen 2013 (taulukko 11). Noususta huolimatta luku pysyy jokaisena vuonna negatiivisena. Tämä johtuu negatiivisesta nettokäyttöpääomasta eli siitä, että Yritys X:n lyhytaikaiset velat ovat vaihto- ja rahoitusomaisuutta suuremmat. Vaihto-omaisuutta yrityksellä ei ole ollenkaan.

Taulukko 11. Yritys X:n nettokäyttöpääomaprocentti

Nettokäyttöpääoma-%			
2010	2011	2012	2013
-0,4	-0,2	-0,1	-0,2

Myyntisaamisten kiertoaika on muuttunut vaihtelevasti tarkasteltavan neljän vuoden aikana (taulukko 12). Ensimmäisen vuoden jälkeen se on kasvanut melkein neljä päi-

vää. Kolmantena vuonna myyntisaamisten kiertoaika on kuitenkin laskenut melkein 10 päivää, ja viimeisenä tarkasteltavana vuotena se on jälleen kasvanut.

Taulukko 12. Yritys X:n myyntisaamisten kiertoaika

Myyntisaamisten kiertoaika			
2010	2011	2012	2013
24,1	28,0	17,4	22,5

Vuonna 2012 Yritys X:n myyntisaamisten kiertoaika on selvästi lyhyempi kuin toimialan mediaani (kuva 7). Vuonna 2010 se on ollut sama kuin mediaani ja vuonna 2011 Yritys X:n arvo on ollut korkeampi.

Finnveran tilinpäätöstilastot muuttujina Toimiala, Muuttuja, Keskiluku ja Vuosi	
	101 Teurastus, lihan säilyvyyskäsittely ja lihatuotteiden valmistus
	Myyntisaamisten kierto, pv
	Mediaani
2010	24,0
2011	23,0
2012	26,0

Kuva 7. Toimialan myyntisaamisten kiertoajan mediaani (Finnveran tilinpäätöstilastot 2014)

Pääosin Yritys X:n ostovelkojen kiertoajat ovat pienemmät kuin myyntisaamisten kiertoajat. Tämä tarkoittaa sitä, että yritys maksaa laskunsa hieman nopeammin kuin se saa omilta asiakkailtaan suoritukset laskuihin. Kuitenkin vuonna 2013 yrityksen ostovelkojen kiertoaika on huomattavasti korkeampi kuin muina vuosina (taulukko 13). Silloin se on ollut melkein 43 päivää. Yritys X:n ostovelkojen kiertoaika on ollut 2010 - 2012 pienempi kuin toimialan mediaani (kuva 8). Varsinkin vuosina 2011 ja 2012 se on ollut huomattavan paljon pienempi. Tuolloin yrityksen ostovelkojen kiertoaika on ollut hyvä.

Taulukko 13. Yritys X:n ostovelkojen kiertoaika

Ostovelkojen kiertoaika			
2010	2011	2012	2013
29,9	7,2	10,0	42,4

Finnveran tilinpäätöstilastot muuttujina Toimiala, Muuttuja, Keskiluku ja Vuosi	
	101 Teurastus, lihan säilyvyyskäsittely ja lihatuotteiden valmistus
	Ostovelkojen kierto, pv
	Mediaani
2010	32,0
2011	35,0
2012	40,0

Kuva 8. Toimialan ostovelkojen kiertoaajan mediaani (Finnveran tilinpäätöstilastot 2014)

7.4 Vakavaraisuuden tunnusluvut

Vakavaraisuuden tunnusluvuista laskin Yritys X:lle omavaraisuusasteen, suhteellisen velkaantuneisuuden ja gearing-prosentin.

Yritys X:n omavaraisuusaste on melko tasainen kaikkina vuosina (taulukko 14). Kuitenkin vuonna 2012 se on huomattavasti korkeampi muihin vuosiin verrattuna. Huolimatta vuoden 2012 noususta omavaraisuusaste pysyy jokaisena vuotena Yritystutkimus ry:n ohjearvojen mukaan heikkona. Se on myös jokaisena vuonna huomattavasti heikompi kuin toimialan mediaani (kuva 9).

Taulukko 14. Yritys X:n omavaraisuusaste

Omavaraisuusaste			
2010	2011	2012	2013
4,2	4,5	13,8	4,9

Finnveran tilinpäätöstilastot muuttujina Toimiala, Muuttuja, Keskiluku ja Vuosi	
	101 Teurastus, lihan säilyvyyskäsittely ja lihatuotteiden valmistus
	Omavaraisuusaste, %
	Mediaani
2010	18,4
2011	14,5
2012	21,3

Kuva 9. Toimialan omavaraisuusasteen mediaani (Finnveran tilinpäätöstilastot 2014)

Yritys X:n suhteellinen velkaantuneisuus on korkea jokaisena vuonna (taulukko 15). Varsinkin kolmena ensimmäisenä vuonna se on erittäin korkea, mutta se on kuitenkin laskenut vuosittain. Tunnusluku on heikko jokaisena vuonna. Vuonna 2013 se on jo lähellä päästä tyydyttävään, kun tyydyttävänä pidetään 40 - 80 %. Korkeaan suhteelliseen velkaantuneisuuteen vaikuttaa se, että yrityksellä on niin paljon vierasta pääomaa.

Taulukko 15. Yritys X:n suhteellinen velkaantuneisuus

Suhteellinen velkaantuneisuus			
2010	2011	2012	2013
265,8	157,8	108,7	81,6

Suhteellisen velkaantuneisuuden tavoin myös yrityksen gearing-prosentti on erittäin korkea jokaisena tarkasteltavana neljänä vuonna (taulukko 16). Vain vuonna 2012 se laskee alle 1 000 %. Tunnusluku on jokaisena vuonna erittäin heikko; Yritystutkimus ry:n mukaan lukua voidaan pitää hyvänä, jos se on alle 100 %. Yrityksen korkea gearing-prosentti tarkoittaa, että Yritys X käyttää paljon vierasta pääomaa rahoittaakseen toimintansa ja, että heillä on paljon velkaa.

Taulukko 16. Yritys X:n gearingprosentti

Gearing-%			
2010	2011	2012	2013
1798,4	1602,5	519,9	1206,7

8 YRITYS X:N KATETUOTTOLASKENTA

Yritys X:n katetuottolaskennassa muuttuvissa kustannuksissa on ainekustannukset, ulkopuoliset palvelut ja henkilöstökulut henkilösivukuluineen. Kiinteissä kustannuksissa on osakkaiden palkat, poistot, rahoituskulut ja liiketoiminnan muut kulut, jotka sisältävät mm. toimitilakulut, markkinointikulut ja hallintokulut. Tuottoihin on huomioitu vain yrityksen myyntituotot. Laskin Yritys X:lle katetuoton, katetuottoprosentin ja kriittisen pisteen. Yritys X:n katetuottolaskelma on esitetty taulukossa 17.

Taulukko 17. Yritys X:n katetuottolaskelma

	2010	2011	2012	2013
Tuotot	286 308	470 745	614 386	854 711
- Muuttuvat kustannukset	153 335	227 793	367 483	598 550
= Katetuotto	132 973	242 952	246 903	256 161
- Kiinteät kustannukset	131 744	254 074	258 691	305 966
= Tulos	1 229	-11 122	-11 788	-49 805

Yritys X:n katetuoton kehityssuunta on ollut hyvä, sillä se on noussut koko ajan. Vuodesta 2010 vuoteen 2013 se on noussut melkein kaksinkertaiseksi. Yrityksen katetuotto on siis saatu hyvin kasvamaan. Katetuoton hyvä kasvu ei ole kuitenkaan riittänyt saamaan yrityksen tulosta positiiviseksi. Yrityksen katetuottolaskennan tulos on ollut vain ensimmäisenä vuonna positiivinen. Sen jälkeen tulos on ollut tappiollinen ja se on heikentynyt koko ajan. Vuosien 2011 ja 2012 tilikausien tulokset ovat kuitenkin tuloslaskelmassa positiiviset, mutta katetuottolaskelman mukaan tulokset ovat tappiolliset. Tähän vaikuttaa se, että katelaskelmassa tuottoihin ei huomioida yrityksen liiketoiminnan muita tuottoja, rahoitustuottoja ja satunnaisia tuottoja. Tuottoihin on huomioitu vain yrityksen varsinaisesta toiminnasta saadut tuotot eli myyntituotot. Yritys X:n liiketoiminnan muut tuotot ovat suuret ja saavat tuloslaskelmassa tuloksesta voitollisen. Ne siis saavat yrityksen liiketoiminnan tuotoista yhteensä niin suuret, että tuotot kattavat kulut. Yritys X:n kustannusten kasvu vaikuttaa myös katetuottolaskelman tuloksen heikentymiseen. Neljän vuoden aikana muuttuvat kustannukset ovat kasvaneet melkein nelinkertaisiksi ja kiinteät kustannukset noin kaksinkertaisiksi.

Katetuottoprosentti on laskenut neljän vuoden aikana yli 10 prosenttiyksikköä (taulukko 18). Vuonna 2011 se on ensin hieman noussut, ja tuolloin se on ollut korkeimmillaan. Sen jälkeen katetuottoprosentti on lähtenyt laskemaan.

Taulukko 18. Yritys X:n katetuotto-%

Katetuotto-%			
2010	2011	2012	2013
46,4	51,6	40,2	30,0

Yritys X:n kriittinen piste on kasvanut melkein nelinkertaiseksi neljän vuoden aikana (taulukko 19). Tämä tarkoittaa sitä, että Yritys X:n on täytynyt huomattavasti kasvattaa myyntiään, jotta tulokseksi olisi saatu nolla. Se ei ole aivan onnistunut kasvattamaan myyntiään tarpeeksi suureksi kolmen viimeisen vuoden aikana, jotta se olisi ollut suurempi kuin kriittinen myynti ja jotta tulos olisi saatu voitolliseksi. Vain vuonna 2010 Yritys X on onnistunut saavuttamaan kriittisen pisteen myynnin.

Taulukko 19. Yritys X:n kriittinen piste

Kriittinen piste (€)			
2010	2011	2012	2013
283 662	492 295	643 719	1 020 891

9 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimalla Yritys X:n tilinpäätöksiä ja sen absoluuttista kannattavuutta huomataan, että yritys on ollut kannattava ja se on tuottanut voittoa. Ainoastaan viimeisenä tarkasteltavista vuosista se on tuottanut tappiota. Yrityksen liikevaihdon kehityssuunta on ollut koko ajan kasvava.

Yritys X:n kannattavuuden tunnusluvut ovat lähes kaikki heikentyneet vuodesta 2010 vuoteen 2013 mennessä, vaikka yrityksen liikevaihto on kasvanut. Esimerkiksi liikevoittoprosentissa ja liiketulosprosentissa on tapahtunut selvästi heikentymistä. Pääomantuotto-%:ssa taas vuoden 2012 arvo oli muita vuosia parempi. Tähän on vaikuttanut se, että tuolloin yritys on ottanut pääomaa. Ominaisuuksiltaan pääomaa on velan ja oman pääoman yhdistelmä. Yritys myy osakkeitaan ja erilaisia lainapapereita tai näiden välimuotoja sijoittajille ja saa näin hankittua pääomaa. Lainoille maksetaan korkoa ja lyhennyksiä vain voitonjakokelpoisista varoista. Osakesijoituksista pääomaa eroaa niin, että se täytyy maksaa joskus takaisin. Pääomaa ei myöskään anna valtaa yhtiökokouksessa. Yritys X:n suhteellinen kannattavuus on ollut vaihtelevasti tyydyttävää ja heikkoa. (Taloussanakirja.)

Yrityksen myynti on kasvanut huomattavasti, ja tämän takia sen katetuotto on saatu hyvin kasvamaan. Myynnin kasvu ei ole aivan riittänyt siihen, että katetuottolaskelman tulos saataisiin pidettyä positiivisena ensimmäisen vuoden jälkeen. Tämä johtuu siitä, että myynnin kasvaessa myös yrityksen muuttuvat ja kiinteät kustannukset ovat kasvaneet koko ajan. Muuttuvat kustannukset ovat kasvaneet erittäin paljon. Ne ovat kasvaneet neljän vuoden aikana melkein nelinkertaisiksi. Yritys X:n kannattavuuden voisi tulkita tunnuslukujen ja katetuottolaskennan perusteella olevan tyydyttävä.

Yritys X:n maksuvalmius ja vakavaraisuus ovat melko selvästi heikkoja. Maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnusluvuista kuitenkin lähes kaikki ovat parantuneet. Heikko vakavaraisuus kertoo yrityksellä olevan paljon vierasta pääomaa suhteessa omaan pääomaan. Yritys X:n kyky suoriutua sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä on heikko. Kun yrityksen vakavaraisuus on heikko, sillä voi olla vaikeuksia selviytyä taloudellisista kriiseistä. Heikko maksuvalmius tarkoittaa sitä, ettei yritys kykene aina oikein selviytymään maksuvelvoitteistaan.

Yritys X:n kannattavuuteen vaikuttaa sen toimintaympäristö ja toimiala. Tällä hetkellä liha-alan kannattavuus on pieni. Lihanjalostuksen ja teurastuksen arvo on kuitenkin hieman kasvanut vuodesta 2011. Varsinkin lihan ja lihavalmisteiden hintojen kallistuminen on vaikuttanut alalla liikevaihdon kasvuun. Liikevaihdon kasvu näkyy myös Yritys X:n tilinpäätöksistä. Alan keskimääräinen kannattavuus on vaatimaton, vaikka hinnat ovat kallistuneet. (Karttunen 2014.)

Kannattavuutta tulisi yrittää parantaa, sillä huono kannattavuus voi johtaa ajan kanssa siihen, ettei yritys pysty maksamaan maksuja. Heikko kannattavuus vaikuttaa heikentävästi myös yrityksen maksuvalmiuteen ja vakavaraisuuteen. Kannattavuutta voidaan parantaa erilaisilla toimenpiteillä ja nämä toimenpiteen voidaan jakaa seuraavanlaisiin pääluokkiin: myyntivolyymien lisääminen, myyntihintojen korotus, kiinteiden kustannusten supistaminen, ostohintojen alennus ja valmistuksen tehostaminen. Muutosten toteuttaminen voi olla vaikeaa. Yrityksen voi olla helpompi yhdistellä erilaisia toimenpiteitä. Yritys voisi esimerkiksi yrittää kasvattaa volyymia kiinteitä kustannuksia lisäämättä. (Anderson, Ekström & Gabrielsson 2001, 56 - 57.)

Yritys X:n muuttuvissa kustannuksissa kasvua ovat aiheuttaneet palkat ja ainekustannukset, jotka molemmat ovat kasvaneet nelinkertaiseksi neljän vuoden aikana. Kiinteissä kustannuksissa kasvua ovat aiheuttaneet liiketoiminnan muiden kulujen kasva-

minen. Yritys X:n voisi olla hyvä tarkastella sen muuttuvia ja kiinteitä kustannuksia ja miettiä, olisiko niissä jotakin karsittavaa. Jokaista kustannuserää olisi hyvä tarkastella ja miettiä niiden tarpeellisuutta. Esimerkiksi kiinteissä kustannuksissa puhelin- ja net-tikuluissa voisi ehkä pystyä säästämään vaihtamalla ne edullisempaan operaattoriin. Palkkakulujen vähentäminen on tietysti keino, jonka avulla muuttuvia kustannuksia saataisiin pienennettyä. Siinä on kuitenkin se ongelma, onko yrityksellä varaa vähentää työntekijöitä. Yritys X:ssä on vain kuusi työntekijää. Jos työntekijöitä vähennettäisiin, ei töitten tekemiseen riittäisi välttämättä tarpeeksi työntekijöitä. Jos muuttuvia ja kiinteitä kustannuksia ei pystytä pienentämään, voisi yritys miettiä, kuinka se saisi kasvatettua myyntiä ja samalla pidettyä kustannukset ennallaan.

Tutkimusta voidaan pitää luotettavana ainakin siltä osin, että siinä on käytetty yrityksen usean vuoden virallisia tilinpäätöstietoja. Tutkimuksen avulla toimeksiantoyritys saa tietoa taloudellisen tilanteensa kehityssuunnasta. Yritys voi myös miettiä keinoja kannattavuutensa parantamiseksi. Tutkimuksen tulokset eivät ole yleistettävissä muihin yrityksiin.

LÄHTEET

Ala-Nissilä, O. & Sinervo, R. 1999. Laskentatoimi KATE. 4. - 5. painos. Porvoo: WSOY.

Alhola, K. & Lauslahti, S. 2009. Laskentatoimi ja kannattavuuden hallinta. 1. - 6. painos. Helsinki: WSOY.

Andersson, J-O., Ekström, C. & Gabrielsson, A. 2001. Kannattavuussuunnittelu ja -laskenta. Juva: WS Bookwell Oy.

Eskola, A. & Mäntysaari, A. 2006. Menestys: Kannattavuuden hallinnan perusteet. Keuruu: Otava.

Finnveran tilinpäätöstilastot. Toimiala online. Saatavissa: <http://www2.toimialaonline.fi/> [viitattu 18.2.2014].

Gillespie, I., Lewis, R. & Hamilton, K. 2004. Principles of financial accounting. London: Prentice Hall.

Hofstrand, D. 2013. Understanding profitability. Saatavissa: <https://www.extension.iastate.edu/agdm/wholefarm/html/c3-24.html> [viitattu 6.12.2013].

Karttunen, K. 2014. Liha-alan kannattavuus on vaatimaton, vaikka hinnat kohoavat. Saatavissa: <http://www.hs.fi/talous/a1388634775171> [viitattu 3.3.2014].

Kinnunen, J., Leppiniemi, J., Martikainen, T. & Virtanen, K. 2000. Yrityksen taloushallinnon perusteet. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Laitinen, E. 1989. Yrityksen talouden mittarit. Espoo: Weilin + Göös.

Niskanen, J. & Niskanen, M. 2004. Tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Edita.

Stenbacka, J., Mäkinen, I. & Söderström, T. 2003. Kannattavuuden avaimet. Vantaa: WSOY.

Taloussanakirja. Taloussanomat. Saatavissa:

<http://www.taloussanomat.fi/porssi/sanakirja/termi/p%E4%E4omalaina/> [viitattu 26.2.2014.]

Tennent, J. 2008. Guide to Financial Management. Lontoo: Profile Books Limited.

Saatavissa: <http://www.kyamk.fi/kirjasto> [viitattu 20.2.2014].

Tomperi, S. 2004. Kannattavuus ja kustannusten hallinta. 4. - 5. painos. Helsinki: Edita.

Vilkkumaa, M. 2010. Yrityksen menestyksen mittarit. Tunnusluvut, yrityksen hinnan määrittäminen ja tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Yrityskirjat Oy.

Yrittäjä, X. Haastattelu 18.11.2013. Paikkakunta X: Yritys X.

Yritystutkimus ry. 2011. Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Gaudeamus.

Liite on piilotettu tarkoituksella.

Liite on piilotettu tarkoituksella.

Liite on piilotettu tarkoituksella.